
VII.

Zaključak

Temeljem opisanih primjera može se ustvrditi kako je polazište te osobite društvene, vrlo složene intervencije kojom se nastoji zaustaviti epidemija ovisnosti među mladima u nekom gradu (ili državi), riješiti pitanja strategije i politike društvene skrbi povremenih uzimatelja opojnih droga i ovisnika (psihosocijalna pomoć, specifično liječenje, rehabilitacija, socijalna reintegracija). Privlačnost ponuđenih oblika pomoći i tretmana, te kapaciteti programâ moraju biti takvi da mogu, iz godine u godinu, "riješiti" ili barem "držati pod nadzorom" toliki broj slučajeva koliko ih godišnje na put prema ovisnosti vlastitim silnicama privuče sama droga i oni koji je prodaju. Mora se uspostaviti ravnoteža. To nikako ne znači da treba popuštati u provođenju ostalih društvenih mjera. Čak što više, paralelno sa stavljanjem ovisnika pod društveno organizirani nadzor, represiji i provedbi primarno preventivnih programa odgojno-obrazovnog tipa, iznimno se povećava važnost i djelotvornost. Koliko, naime, kriminal, zahvaljujući provedbi terapijskih programâ, gubi klijente i profit (ne zaboravimo da se liječenjem ovisnika može smanjiti potrošnja droga za oko 70%), toliko će nastojati novih mladih uvući u svoju mrežu. To se obično postiže još agresivnijim i perfidnijim usmjeravanjem droga prema sve mlađim adolescentima. Kako se to ipak ne bi dogodilo, represivni aparat je dužan barem toliko sredstava i ljudi usmjeriti suzbijanju organiziranih oblika narko-kriminala koliko je prije trošio na kontrolu kriminaliziranih i neliječenih ovisnika.

Jasno je da se kriminal ne može iskorijeniti, ali sustav za represiju (ako postoji politička volja) može držati kriminalnu aktivnost dijela građana u granicama podnošljivima za zajednicu – što znači da se tom sustavu ne smije omogućiti ili na bilo koji način dopustiti povećavanje aktivnosti, moći i profita. Osim toga, pri uspostavi spomenute ravnoteže "silâ koje proizvode problem" i silâ koje ga rješavaju, važnu ulogu imaju svi koji se bave odgojem i

zaštitom interesa djece i mladih. U Nacionalnoj strategiji školski preventivni programi označeni su kao temelj primarno-preventivnog programa kojemu je zadaća odvraćati mlade od skretanja k iskušavanju droga. Taj odgojno-obrazovni aspekt preventivnog rada mora postati sastavnim dijelom odgojno-obrazovnog procesa što ga u najvećem dijelu provode stručnjaci naših osnovnih i srednjih škola.

Bilo bi posve nerealno i utopistički postaviti si za cilj potpuno iskorjenjivanje problema droga i ovisnika, jer iz same ljudske naravi nije moguće ukloniti temeljni uzrok skretanja dijela ljudi k uzimanju droga – težnju čovjeka za zadovoljstvom. Što je više nezadovoljnih, nesretnih i u suvremenoj civilizaciji izgubljenih ljudi, što je utjecajnije životna filozofija “živim ovdje i sada, a život brzo prolazi”, što je više onih koji smisao života nalaze u hedonizmu i što je više neupućenih koji misle da se za tu iluziju zadovoljstva isplati izložiti brojnim pogibeljima i za to skupo plaćati, to je potražnja za drogama veća. A dok je potražnje, bit će i ponude.

Ne treba, međutim, zaboraviti kako i ponuda te “robe” na ilegalnom tržištu, te marketinška vještina kriminalnog sustava i njihovih sprega također utječu na potražnju.

Samo snažnom, stalnom i strateški dobro osmišljenom društvenom intervencijom (Nacionalni program suzbijanja zlorabe droga), unutar koje je ukupno djelovanje međusobno funkcionalno povezano, moguće je pojavnost onih kojima će droga biti način življenja i umiranja, održavati na razini podnošljivoj za zajednicu.

Svijet, njegov sustav vrijednosti i kvalitetu življenja najvećeg broja ljudi teško je mijenjati, odnosno poboljšavati, ali provoditi Nacionalni program moguće je i nužno. Učinimo li to, možemo biti uvjereni da će se svijet doimati barem malo ljepšim i da će nesretnih, bolesnih i prerano umrlih sigurno biti manje.